

Byrådssak /22

Saksframstilling

Vår referanse: 2022/13855-11

Ungdomsplan

Hva saken gjelder:

Byrådet legger med dette frem forslag til Ungdomsplan.

Utvalg for helse og omsorg hadde sak om Ungdomsplan til behandling i møte den 31. august 2022, og fattet følgende vedtak:

«Saken sendes tilbake til byrådet for å forbedres. Saken omtaler verken ungdoms seksuelle helse, psykiske helse, ei heller er det vist til/eller tatt inn i planen de mange høringsinnspill som er kommet.

Den 7. september legges SHOT-undersøkelsen frem, det forventes at byrådet også ser hen til denne i sin forbedrete plan. Saken må gjøres med tydelige tiltak, slik at forbedringer/resultat kan synliggjøres. Hvert høringsinnspill bes kommenteres.»

Ungdomsplanen er en oppfølging av et representantforlag fra Camilla Ahamath (SV) og et bystyrevedtak om å utarbeide en helhetlig ungdomsplan for Bergen (bystyremøte 28.05.2020 sak 142/20). Planen har som mål å styrke og forbedre Bergen kommunes helhetlige arbeid for ungdom.

Temaplan er kommunens mest omfattende planverktøy. Den skal ha både mål, strategier og tiltak og kan ha visjoner og/eller satsingsområder. I denne temaplanen har det vært en viktig premiss å involvere ungdommer i arbeidet.

Ungdomsplanen har ingen øvre eller nedre aldersgrense. Aldersgruppen som planen likevel setter søkelyset på, er ungdom mellom 13 og 24 år. Det vil si ungdom som går i ungdomsskolen eller i videregående skole, inkludert de som bruker noe mer tid på å fullføre.

Ungdom har sittet i førersetet gjennom hele planarbeidet. I første fase av planarbeidet ble det samlet innsikt og innspill fra ungdom, ansatte/samarbeidsparter og forskere for å gjøre planen kunnskapsbasert. Formålet var å få samlet en god bredde av kunnskap fra deltakerne og anbefalinger om ønsket utvikling. Det var opprinnelig et ønske om å ha åpne lokale folkemøter, der også foreldre var invitert. Smitteverntiltak og manglende vaksinedekning gjorde dette vanskelig og førte til en mer begrenset deltakelse der ungdom og ansatte/samarbeidsparter ble prioritert.

Mange av innspillene til planarbeidet har vektlagt kommunens rolle som tilrettelegger for en god ungdomstid, heller enn å sette søkelyset på utfordringer for enkeltungdom eller grupper av ungdom som skal «fikses». Gjennom å tilrettelegge for mer ungdomsvennlige nærmiljø, styrker vi alle ungdommer sin mulighet til bedre helse og trivsel. Et ungdomsvennlig nærmiljø med gode og samordnete kvaliteter og innsats er bra for alle ungdommer, nyttig for unge i risiko og helt nødvendig for de unge som strever mest. Derfor kan ungdomsplanen også ses

på som en folkehelseplan for ungdom. Innspillene har ledet fram til følgende hovedmål i planen:

1. Ungdom skal delta i og samarbeide om utvikling av kommunen.
2. Ungdom skal ha tilhørighet til et inkluderende og ungdomsvennlig nærmiljø.
3. Ungdom skal møtes på en måte som legger til rette for trygghet og respekt.
4. Bergen skal ha et godt og aktivt samarbeid på tvers av sektorer for ungdom.

Ungdomsplanen inneholder til sammen 24 tiltak. For å kunne gjennomføre tiltakene kreves en felles innsats også ut over det som blir vurdert som den enkelte sektor sine kjerneoppgaver. Hele laget rundt ungdom må engasjeres, delta og bidra sammen med ungdom og familiene deres. Tiltak som gjennomføres på fritiden, har betydning for både hjemme- og skoleliv. Tiltak som gjennomføres i og på skolen har ringvirkninger både for den enkeltes læring, for det sosiale livet både i og etter skoletid, for helse og trivsel og for den enkeltes fremtid.

Tiltak og samarbeid om fritiden har fått størst plass blant i tiltakene i planen. Det kom frem i planprosessen at fritidstiltak som er åpne for alle, virker inkluderende for utsatt ungdom, ungdom med minoritetsbakgrunn, ungdom med nedsatt funksjonsevne og andre grupper. Fritidstiltak som er gratis eller har lave kostnader er særlig viktig for ungdom i lavinntektsfamilier. Sosial kompetanse utvikles spesielt i ungdomsskoletiden. Gjennom fritidstilbud får ungdom mulighet til å utvikle interesser og identitet sammen med jevnaldrende. Fritidstilbud og idrett kan også være med å trekke ungdom tilbake til sosiale fellesskap noe som er viktig etter to år med pandemi.

Gjennom planarbeidet har innspill vist behov for en samhandlingsstrategi på tvers av sektorene. Denne strategien er også formulert som et hovedmål. Den tverrsektorielle innsatsen på alle nivå er en forutsetning for å lykkes enda bedre med ungdomsarbeid i Bergen.

I arbeidet med planen har det vært fokus på å utarbeide tiltak som er tilstrekkelig konkrete til at måloppnåelse kan vurderes. Alle tiltakene som er foreslått i planen vil være mulig å rapportere på med tanke på om tiltaket er innfridd eller ikke, etter en gitt periode.

I planens første kapittel presenteres prioriteringer og avgrensinger. I kapittel 2 gis et bredt kunnskapsgrunnlag om forhold og tema som er viktig for ungdom. Kapitlet har henvisninger til eksisterende planer og planer under rulling som omhandler mer spesifikke behov som psykisk helse, seksualitet og mangfold – eller andre målgrupper med særlige behov. Kapittel 2 presenterer også forskning og kunnskap fra praksisfeltet. I kapittel 3 presenteres satsinger, mål og tiltak for ungdomstiden og kapittel 4 omtaler planens konsekvenser. I vedlegget presenteres medvirkningsprosessene og vurderinger av representasjon, samt referanseliste.

I bestillingen av planen var det understreket at planen ikke skal omhandle:

- mål og tiltak kommunen allerede har vedtatt eller det som kommer i pågående planarbeid eller revidering av planer, men gjerne peke på hva som må undersøkes videre.
- sektorvise beskrivelser av tjenester, fag- og ansvarsområder, men tverrfaglige og på tvers-beskrivelser med ungdom i sentrum.

Med dette som utgangspunkt går ikke planen inn på tema som dekkes av andre planer, for eksempel seksuell helse som ivaretas av både Plan for seksuell helse og Plan for kjønns- og seksualitetsmangfold. Psykisk helse er også et viktig tema i kunnskapsgrunnlaget for

Ungdomsplanen. Spesifikke tiltak på dette feltet blir ivarettatt av planen Bergens barn – byens fremtid og Plan for psykisk helse.

Høringsprosessen og høringssinnspillene

Planutkastet som ble sendt på høring ble utarbeidet av en plangruppe med deltakere fra fem byrådsavdelinger, ledet av daværende Byrådsavdeling for arbeid, sosial og bolig.

Planutkastet ble sendt på åpen høring den 16. desember og annonsert på Kommunetorget den 18. desember 2021, med høringsfrist 25. januar 2022. Flere organisasjoner ble tilskrevet spesielt om høringen. Det kom inn 10 eksterne høringssvar, samt innspill fra Ungdomsrådet og Kommunalt råd for personer med funksjonsnedsettelse. Alle høringssvarene er vurdert, og har samlet ført til endringer, justeringer, strykninger og tilføyelser i planen.

Høringssinnspillene er vedlagt i sin helhet, og oppsummeres ett for ett under 'byrådets vurdering og anbefaling/konklusjon' under.

Byrådets vurdering og anbefaling/konklusjon:

Byrådet er glad for å se at de fleste ungdommene i Bergen har det bra i sine lokalsamfunn. Når de har problemer tar de først kontakt med venner, deretter familie og til slutt ulike hjelpetjenester, herunder kommunen og myndigheter. Byrådet mener det er bekymringsfullt at en av 10 ungdommer oppgir at de ikke har en nær venn. Derfor er det viktig å tilrettelegge for gode og inkluderende ungdomsfellesskap på ungdommenes egne premisser. Byrådets ambisjon med en egen og helhetlig Ungdomsplan var å gi kraft og utvikling for kommunens samarbeid i tverrsektorielt ungdomsarbeid og i gråsonene mellom sektorene. Ungdomsplanen har vist at de unge har mange ønsker for nærmiljøet og skolen.

Byrådet ønsker å takke alle høringsinstansene for gode og konstruktive innspill. Både mål og tiltak har blitt revidert etter innspill. Mange av forslagene underbygger allerede formulerte tiltak i planen.

Byrådet er opptatt av at ungdommens spesifikke behov skal identifiseres og at alle skal få den informasjon, hjelp og støtte som de har behov for. Byrådet vil takke for de mange og gode forslagene om lett tilgjengelige helsetilbud og sosiale tiltak, samt ønsker for skolehverdagen og behov for lett tilgjengelig kollektivtransport. Mange av tiltakene finnes allerede i eksisterende planer og i eksisterende hjelpetilbud. Noen av de aktuelle kommunale planene skal revideres i nærmeste fremtid og byrådet vil påse at forslagene blir tatt med i det videre arbeidet. Byrådet vil også ha ungdommenes, praksisfeltet og forskningens ulike forslag og påpekninger med, i sin kontakt med regionale og nasjonale myndigheter.

Det å få til et godt og tverrsektorielt samarbeid blir også avgjørende for å lykkes med [Barnevernsreformen](#) fra 2022 - også kalt oppvekstreformen. Reformen krever et sterkt samarbeid mellom alle oppveksttjenester. Byrådet legger derfor stor vekt på å videreutvikle og vedlikeholde gode samarbeidsarenaer både på overordnet, strategisk nivå og i det konkrete arbeidet. Byrådet ser det som avgjørende å ha en helhetlig tilnærming til oppvekstfeltet, og er bevisst på hvor viktig samarbeid mellom alle aktuelle byrådsavdelinger, etater og seksjoner er for å lykkes med ungdomsplanen. Byrådet setter derfor pris på de mange konkrete tilbud om å delta i det videre arbeidet. Tverrsektoriell planlegging, utvikling og gjennomføring mellom samarbeidsparter blir viktige innsatsområder. Byrådet peker på at helhetlig informasjonsarbeid på tvers av alle tilbud og tjenester blir avgjørende. Fritidsarenaene er et eksempel på gode informasjons- og rekrutteringsarenaer.

Selv om studenter ikke har vært i hovedmålgruppen til planen, vil noen av ungdomsplanens tiltak knyttet til fritiden og samarbeid også kunne bidra til studentenes trivsel. Byrådet leser i siste [SHoT 2022-rapport](#) (om studentenes helse og trivsel) at $\frac{3}{4}$ av studenter i Norge trives på studiestedet og har god helse. Samtidig ser byrådet med bekymring på at altfor mange studenter sliter psykisk – til tross for bedring siste året - og opplever seg utenfor sosialt.

Dagens Bergensungdom er morgendagens studenter og byrådet ser frem til et fortsatt sterkt samarbeid med studentene og deres organisasjoner.

Byrådet mener at føringene for planen er fulgt opp. Dette er første helhetlige plan som er utarbeidet for en aldersmålgruppe i Bergen, som ikke er sektortilknyttet. Det finnes få andre kommuner som har slike planer fordi det er krevende å utforske gråsoner og felles ansvar. Planarbeid er utfordrende når ulike deler av kommunen sitter med ulike ansvar og faglige perspektiv. Ved å ha ungdom i sentrum for oppmerksomheten gjennom hele planarbeidet, ble dette enklere. Byrådet opplever at ungdomsplanen nå inneholder omforente mål og tiltak for en felles målgruppe, der særlig gråsonene og mellomrommene har blitt fylt ut med tiltak som samler og styrker en helhetlig innsats for ungdom.

Byrådets vurdering av de enkelte høringsinnspillene:

Høringsinnspill fra Ungdomsrådet oppsummerer at planen stort sett har et godt språk – og at det er «*overraskende lite grøt*» og lett å lese. Begrepet «kommunen og de», som opprinnelig ble foreslått fra ungdom, ønskes erstattet med begrep som forklarer hvem dette faktisk er. Ungdomsrådet mener at planen er skrevet på en måte som ikke legger «skylden» på ungdommene, men viser at man ønsker å hjelpe ungdom. De støtter etablering av ungdomspanel i bydelene, og mener at man må ha god kontroll på tildeling av midlene/tilskuddsordninger til fritidsklubber for å sikre rettferdig fordeling, og bedre informasjon om alt som finnes. Ungdomsrådet mener at det mangler representasjon fra ungdommer med minoritetsbakgrunn, inkludert ungdommer med funksjonsnedsettelse. De er glade for at planen så grundig omtaler ungdommenes trivsel og livskvalitet og mener at det nok er enda mer ensomhet nå ved utgangen av pandemien enn da innspill og kunnskap ble innhentet våren 2021.

Byrådets vurdering:

Byrådet er glad for at ungdommenes egne representanter finner planen lettlest og at den vektlegger betydningen av å jobbe helhetlig med ungdom sin trivsel og livskvalitet - særlig etter årene med pandemi. Begrepet «kommunen og de» er erstattet med andre uttrykk. Innspillene om ungdomspanel og samling - og kvalitetssikring av - tilskuddsordninger for fritiden kom delvis fra Ungdomsrådet og rådet gir støtte til de mange tiltakene som er foreslått i planen. Byrådet vil trekke frem tiltak om lokale ungdomspanel og ser frem til å ta Ungdomsrådet med i videre konkretisering av dette arbeidet. Byrådet er enig i at ungdom med funksjonsnedsettelse kunne vært bedre hørt. Det at Ungdomsplanen også er for ungdom med mer spesifikke behov er tydeliggjort i planteksten etter innspillene. Representasjon av ungdom er for øvrig tydeligere beskrevet i planenes vedlegg I.

Høringsinnspill fra Kommunalt råd for personer med funksjonsnedsettelse (KRPF)

etterlyser bedre omtale av behov og ønsker fra ungdom med funksjonsnedsettelse generelt og utviklingshemming spesielt. De etterlyser også beskrivelser av hvordan disse ungdommene og deres foreldre/pårørende har vært invitert til og deltatt til samarbeid og deltakelse i ulike faser av planarbeidet. Også beskrivelser av kommunens arbeid med Brukerstyrt Personlig Assistent (BPA) blir etterlyst. Rådet peker på at mange tilbud for unge ikke har universell utforming, og heller ikke har god informasjon om fysisk/praktisk tilrettelegging på stedet. Rådet anbefaler at en i det videre arbeidet med iverksetting av ungdomsplanen har samtaler med innvandrerråd og FFO-Ung/Vestland og oppretter en ressursgruppe med ungdom som kan være med å sikre aktiv og kontinuerlig dialog og deltakelse over tid, for eksempel ved opprettelse av lokale ungdomspanel.

Byrådets vurdering:

Byrådet er enig i at det var for utydelig beskrevet hvem som ble invitert og hvordan ulike grupper var representert. En klarere omtale av viktige forutsetninger for deltakelse og de praktiske begrensningene er nå tydeliggjort i planen (planens vedlegg I). Byrådet er helt enig i at foreldre er viktige for ungdom og foreldre skulle derfor gjerne ha blitt invitert til åpne

lokale folkemøter. Dette lot seg dessverre ikke gjøre på grunn av smitteverntiltak. Byrådet mener ellers at foreldre må kobles til det utviklingsarbeidet og praktiske samarbeidet som ønskes igangsatt på den enkelte skole og i nærmiljøet ellers, etter hvert som tiltakene settes ut i livet. Her vil det også komme flere tiltak i kommende planer som er under revidering og utarbeidelse som inkluderer og berører både ulike målgrupper, spesifikke behov og samarbeid med foreldre.

For å sikre at grupper som ikke selv kan fremme sine synspunkter skal bli hørt, viser byrådet til iverksettingen av planens mange tiltak som skal starte med grundigere kartlegging av interesser og behov i ulike ungdomsgrupper. Her kan også lokale ungdomspanel som foreslås opprettet bidra til at alle ungdomsgrupper blir hørt, gjerne i samarbeid med KRPF. Byrådet støtter forslaget om at ungdom med funksjonsnedsettelse må nevnes når andre ungdomsgrupper omtales. Dette er nå gjennomført i planen.

Når det gjelder spesifikk omtale av Brukerstyrt Personlig Assistanse (BPA-ordningen) og gjennomgang av den, viser byrådet til den nylig gjennomførte forvaltningsrevisjonen av ordningen, og bystyrets vedtak om å følge opp rapportens anbefalinger.

Høringsinnspillet fra Bergen Rød Ungdom fokuserer på at økonomiske forskjeller ikke skal hindre ungdommer i å mestre hverdagen og ha god livskvalitet. De foreslår tiltak knyttet til offentlig transport, flere fritidstilbud og lavere kostnader. De foreslår også mange nye tiltak knyttet mer spesifikt til helse og tilgang til helsehjelp, ordninger og innhold på skolen. Rød Ungdom peker på viktigheten av at de ulike instansene kjenner hverandres kompetanse og tilbud godt, slik at de som kjenner ungdommene best kan hjelpe dem videre ved behov.

Byrådets vurdering:

Byrådet er opptatt av levekår og tilrettelegging for å bygge ned sosial ulikhet. Dette kan gjøres kortsiktig gjennom kompensatoriske tiltak (som lav kostnad ved aktiviteter, økonomisk støtte). Arbeidet kan også være mer langsiktig gjennom å sikre en god oppvekst og rammebetingelser rundt familien, samt et aktivt og støttende nærmiljø, gode skoler og et samarbeid med foreldre på tvers av kommunale tjenester og tilbud. Byrådet mener at Ungdomsplanen nettopp kan bidra til dette og dette er fremhevet i ungdomsplanen. Byrådet er for øvrig opptatt av å melde utviklingsbehovene knyttet til økt sosial ulikhet videre til nasjonale myndigheter, både politisk og administrativt.

Når det gjelder forslagene om bedre helsehjelp og det indre livet på skolen, vil byrådet henvise til annet pågående planarbeid.

Høringsinnspillet fra Peter Johan Magnus (pensjonist) beskriver planen som god og viktig og at den gir gode forklaringer som igjen vil kunne være nyttig i både politisk behandling og iverksetting av tiltak. Han har lest høringsutkastet svært grundig og har mange konkrete forslag til tekstlige forbedringer, forenkling av tekst, gjentakelser som bør unngås, noen nødvendige presiseringer, og også utvidelse av ungdommenes perspektiv og tema. Han foreslår å legge kommunens aktive planer ved som lenker der det er aktuelt – i stedet for i et eget kapittel i vedlegg. Han savner foreldreperspektivet i planen.

Byrådets vurdering:

Byrådet er enig i at planen hadde nytte av en tekstlig oppstramming. Henvisning til andre planer i kommunene er gjennomgående lagt til ved fotnoter. Presiseringer, utvidete perspektiv og mer kunnskap er også lagt inn der de ble etterspurt. Vedrørende ivaretagelse av foreldreperspektivet, henvises igjen til planenes vedlegg I, der dette forklares og begrunnes tydeligere.

Høringsinnspill fra Redd Barna sier at planen kan være med å styrke ungdommer i Bergen og støtter planens vektlegging av å innhente innspill fra unge og bruke barnekonvensjonen

som utgangspunkt. Den konkrete tiltakslisten støttes, men de lurer på om ungdom kan ha vansker med språket i planen. Redd Barna etterspør mer konkret informasjon om hvordan samarbeid og deltakelse skal utvikles og hvordan ungdom i alle bydelene skal sikres reell og treffsikker medvirkning. De peker på at det er satt av for lite midler i planen til dette arbeidet og savner konkrete tiltak for å styrke klubbene. Redd Barna etterlyser også tiltak knyttet til innsats i levekårsutsatte områder og stiller spørsmål ved vektlegging av sentrale ungdomshus framfor lokale tilbud. De understreker behovet for et samlende informasjonssenter for uorganisert og organisert ungdom, for å bedre nå ut med informasjon og rekruttere medlemmer. Redd Barna etterspør hvorfor Youth Friendly Cities er omtalt i planen, men ikke har kommet med som tiltak. De støtter dessuten beskrivelsen av foreldres viktige rolle i å gi all ungdom en reell mulighet til å delta på fritiden.

Byrådets vurdering:

Byrådet mener at høringsinnspillet er fulgt opp gjennom de endringer som er skrevet inn i planen. Samarbeid og deltakelse med ungdom og frivilligheten er noe som både allerede er ivare tatt i tiltakene og som må finne en form gjennom iverksettingen av planen.

Byrådet er enig i at det er viktig å styrke ungdomsklubbene i alle bydeler, ikke kun i sentrum, og planen inneholder også et tiltak om en tilskuddsordning for fritidsklubber. Når det gjelder forslagene om bedre spesifikke fritidstiltak ut over det som er foreslått i planen, vil byrådet henvise til blant annet Plan for deltagelse og mangfold i kunst- og kulturfeltet, og at det som oppfølging av denne skal utarbeides lokale handlingsplaner for deltagelse som tar utgangspunkt i hver enkelt bydel. Her vil kommunen kunne se mer konkret på behov i hver bydel, ikke minst for ungdom. Det å arbeide for at Bergen blir en «Youth Friendly City» er skrevet inn som tiltak i planen.

Høringsinnspillet fra Utdanningsforbundet støtter tanken om en helhetlig plan for god ungdomstid i Bergen, men kan ikke støtte at planen vedtas slik den er lagt frem. De mener at planen er uoversiktlig og det er vanskelig å få tak i konkrete. De etterspør hvordan tiltakene er utviklet og valgt ut og hvilke innspill som kommer fra hvem. De savner også tydeligere henvisninger til lover som regulerer sektorenes spesifikke ansvarsområder og kjerneoppgaver. Utdanningsforbundet mener at planen er så lang at det er tvilsomt om ungdommer vil lese den. De foreslår at planen kortes vesentlig ned, med mulighet for å dele ytterligere informasjon digitalt. Utdanningsforbundet mener at selve planen kunne bestått kun av kapitlet med mål, strategi og tiltak. Utdanningsforbundet problematiserer at planen i for stor grad befatter seg med skolens rolle for fritiden og som fritidsarena. De oppfordrer til å legge bort planen i sin nåværende form, og heller få til samarbeid på tvers av byrådsavdelinger og etater i de saker som krever en tverrfaglig tilnærming, med fokus på tiden etter skoletid. De etterspør en grundigere kartlegging av de lovpålagte tjenestenes plandokumenter for å se om det finnes grunnlag for samarbeid.

Byrådets vurdering:

Byrådet mener at innvendinger om manglende oversikt og konkrete er møtt gjennom tekstlig oppstramming. Ungdommene selv var positiv til det språklige i planen (se høringsinnspill fra Ungdomsrådet). Når kommunen pålegger seg selv å arbeide kunnskapsbasert, skal erfaringer og innspill fra brukere (her ungdom), ansatte/praksisfelt og forskning vektet likeverdig inn i en plan og danne utgangspunkt for foreslåtte tiltak. Byrådet mener likevel at avsender/leverandør av tiltak kan gå tydeligere frem ved neste plankorsvei. Det har vært viktig for byrådet å samle et stort og bredt kunnskapsgrunnlag som byggesteiner i grunnmuren for det videre arbeidet, derfor er innsiktskapitlet (kap. 2) relativt omfattende.

Byrådet forstår at Utdanningsforbundet kan savne tydelige henvisninger til lovverk og spesifikke ansvarsområder. Samtidig mener byrådet at lovverkets avgrensninger og ofte sterke vektlegging av grensesnitt kan bidra til at ungdom faller mellom flere stoler. Noen av

de mest sentrale lovene er likevel henvist til og omtalt gjennom planen, men uten at det er kjerneoppgavene som omhandles.

Byrådet vil minne om at dette er en plan som er arenaorientert, som fokuserer på innsats der de unge er: hjemme, sammen med venner, på skolen, i nærmiljøet. Planen skulle ikke gjenta eller være opptatt av den enkelte sektor sine kjerneoppgaver og ansvar, men heller på det som er et felles ansvar for en felles målgruppe - ungdom. Dermed beveger planen seg inn de feltene som er mellom ansvars- og dermed også lovområder. Så selv om alle lovverk pålegger våre sektorer å samarbeide i mellomrom og gråsoner, så gjøres ikke alltid det godt nok. Skolens viktige rolle – også som fritids- og inkluderingsarena ble løftet frem av ungdommene selv. De ønsket en plan for «alle ungdommer» - som kunne bidra til å utvikle kommunen til å bli mer ungdomsvennlig. I det perspektivet var skolen opplevd å være helt sentral.

Byrådet er dermed ikke enig i forslaget om at planen kun burde omhandle fritiden eller at kapitlet med mål, strategi og tiltak er tilstrekkelig og kan stå for seg selv.

Høringsinnspillet fra Politiet i Bergen oppsummerer at dette en god plan og uttrykker begeistring for at ungdommen selv har vært så involvert i arbeidet. De roser det gode samarbeidet de har med kommunen rundt ungdom. Politiet ser behov for attraktive og trygge fritidstilbud i alle byområder. Samtidig erfarer de at noen større attraktive fritidstilbud og ansamlinger i parker og uteområder med ungdommer fra alle bydelene kan gjøre det utfordrende å skape trygge rammer. Politiet foreslår at politiet, frivillige aktører og andre samarbeidsparter kan prøve å forutse slike uorganiserte samlinger, slik at ungdom kan samles uten at allmennheten ellers forstyrres. Politiet ønsker også å utvikle samarbeidet rundt russetiden. Politiet uttrykker særlig støtte til at planen inkluderer livet på sosiale medier. De savner flere tiltak på hvordan jobbe for at ungdom innser at de er god nok som de er, og foreslår enda større vektlegging av dette i skolen. De lurte på om dette kan ivaretas på «trivselsdagene» som er foreslått, som de erfarer fungerer svært godt i andre kommuner. Til sist uttrykker politiet særlig støtte til mål og tiltak knyttet til samarbeid på tvers. De ønsker å være en tett samarbeidspartner der det er naturlig og å ta del i den felles kunnskapskulturen som planen foreslår skal bygges opp.

Byrådets vurdering:

Byrådet takker for et positivt og støttende høringsinnspill som viser at politiet og kommunen spiller på lag og er enige i hva som er ungdoms behov og utfordringer. Når det gjelder samarbeid mellom politiet og kommunen så er det allerede et pågående samarbeid knyttet til rus og russetiden og et godt og langvarig samarbeid mellom politiet og kommunen gjennom SLT-strukturen (samordnete rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid) og kommunale tjenester. Byrådet slutter seg til politiets ønsker om å samarbeide mer.

Høringsinnspillet fra Delta støtter gjennomgående planens mål og tiltak og understreker innledningsvis betydningen av å skape felles arenaer og møteplasser for ungdom, for å utvikle engasjement og utveksle erfaringer. Delta peker videre på at overgangene fra barneskole til ungdomsskole og fra ungdomsskole og videregående skole er stor for elevene. Derfor støttes særlig tiltaket om «trivselsdager». Delta mener at det også må satses på mer tilstedeværelse av helsesykepleier på skolene og tilgjengelige lavterskeltilbud. Delta støtter forslaget om å bygge gode strukturer for samarbeid og sikre at «systemene» rundt ungdom fungerer godt sammen. Samtidig presiserer de at det også må fungere på tvers av bydeler og at det ikke må være personavhengig.

Byrådets vurdering:

Byrådet takker for støtte til planens tiltak og enighet om behovet for samarbeid på tvers også rundt det som er overlappende ansvarsområder for en felles målgruppe om tilhørighet og trygghet. Byrådet er enig i at et tversektorielt samarbeid må fungere på tvers av bydeler og

være uavhengig av personlig engasjement hos enkeltansatte. Derfor er det flere tiltak knyttet til dette i planen.

Når det gjelder forslagene om flere helsesykepleiere og tilgjengelige lavterskeltilbud, vil byrådet henwise til annet pågående planarbeid.

Høringsinnspillet fra Studenttinget støtter ungdomsplanens vektlegging av å bruke et språk som ungdommene forstår og kan kjenne seg igjen i. De etterlyser at det utvikles klare rammer og retningslinjer for bruk av de felles arealene som foreslås, som bør utformes i et samarbeid mellom ungdommene selv, foreldre og eierne. Studenttinget ønsker at man kan se på løsninger for å styrke kollektivtransport mellom skolen og hjemmene, slik at flere kan bruke skolen som en sosial arena på kveldstid. Studenttinget støtter særlig forslagene om «trivselsdager» på skolene og kunnskap og opplæring på sosiale medier. Dette er med å bygge både relasjoner til medelever og klassemiljø og dermed viktig for elevenes utvidete psykososiale miljø og læring. Studenttinget foreslår ellers kompensierende tiltak for å redusere sosiale ulikhet, opplæring av hvordan man kan søke offentlige midler og bedre informasjon om både aktiviteter og organisasjoner.

Byrådets vurdering:

Byrådet oppfatter Studenttingets høringsuttalelse som støtte til planen og de tiltakene som er foreslått og takker for at de har gitt høringsinnspill om plan for Bergens ungdom. Som unge voksne vil byens studenter ha særlig kompetanse på ungdomstidens utfordringer og behov, som de nylig har erfart selv.

Når det gjelder de konkrete forslagene å styrke kollektivtransporten, er dette noe kommunen gjentakende tar opp i samarbeid med Fylkeskommunen. For de andre forslagene oppfatter byrådet at de er ivaretatt i planen.

Høringsinnspill fra Ytre Arna Ungdomsklubb og Ungdomshuset i Sentrum har via Redd Barna kommet med ekstra innspill knyttet til innhold og utvikling av fritidstilbud som ikke koster penger. Ungdomsklubbene foreslår mange gode spesifikke tilbud og tiltak, der det også går tydelig fram hvorfor tilbudene er viktige for dem. Forslagene samsvarer i stor grad med innspillene fra innspillsrunden med ungdommer våren 2021. De foreslår å arrangere fritidsmesser, å bruke dagens aktiviteter og arenaer som informasjonssentraler for ungdom og at flere unge ansettes som ledere.

Byrådets vurdering:

Byrådet henviser til vurderingen av Redd Barnas høringsinnspill.

Høringsinnspill fra amatørkulturrådet i Bergen, som er en paraplyorganisasjon for det frivillige- og amatørbaserte kulturlivet, vil gjerne bidra til at tiltak i ungdomsplanen blir realisert. Amatørkulturrådet mener at planen oppsummerer mange gode tiltak. Rådet mener organisasjonene må organisere seg på en slik måte at de blir relevante for og kan rekruttere ungdom. Det å bygge ut arenaer og møteplasser for ungdom, spesielt tilbud og aktivitet om ettermiddag/kveld i skolebygg, gir en naturlig plass også for strøkets kulturorganisasjoner. Amatørkulturrådet presenterer flere strategiske aktiviteter som kan være med å bidra til at ungdomsarbeidet utvikles videre – i forlengelsen av en vedtatt ungdomsplan, herunder fokus- og arbeidsgrupper for ungdom, studentkulturmøter, generasjonsovergripende arrangement, aktive nærmiljøorganisasjoner, produsent/kulturlos som inspirator og tilrettelegger, innspill til bruk av nye og rehabiliterte offentlige bygg.

Byrådets vurdering:

Byrådet takker for tilbudet om videre samarbeid og utvikling av det lokale ungdomsarbeidet. Byrådet mener at forslagene understøtter eksisterende tiltak og at samarbeidsform og

ytterligere innhold må konkretiseres gjennom iverksettingen av planen. Byrådet viser også til annet pågående planarbeid og utredningsarbeid i kultur- og fritidssektoren.

Høringsinnspillet fra Fagforbundet uttrykker glede over at kommunen har laget en helhetlig plan for ungdomstiden. De har tro på at en slik sektor- og etatsovergripende plan vil ha positiv effekt i byen og for byens unge. De er opptatt av ansattperspektivet og mener at planen i stor grad kan understøtte behovet for en tillitsreform i offentlig sektor. Fagforbundet oppfatter ungdomsplanen som en skisse til utviklingsarbeid som må sikres økonomiske rammer og handlingsrom. Det må være forståelse for at man jobber med langsiktige investeringer i byens ungdomsbefolkning og argumentere for at suksessfullt samarbeid må jobbes frem og vedlikeholdes, både på overordnet og strategisk nivå, og i det operative arbeidet. De etterspør en avklaring på hvor ansvaret for ungdom ligger, når oppvekst- og ungdomsarbeidet er så fragmentert. De mener at tverrsektorielt samarbeid og koblinger mellom alle de aktuelle byrådsavdelingene, etatene, seksjonene - og ikke minst mellom ulike profesjoner og fagområder – må være avklart, ansvars plassert og vektlagt. Fagforbundet uttrykker støtte til mange av planens tiltak og beskrivelser, både aktuelle deltakere, kunnskap og opplæringsbehov, tjenestetutvikling og oversikt, digitalisering og informasjon. Fagforbundet savner spesifisering og omtale av partssamarbeidet.

Byrådets vurdering:

Byrådet er glad for at Fagforbundet støtter nødvendigheten av et langsiktig arbeid for ungdom og vektlegging av det tverrsektorielle strategien som må gjennomsyre arbeidet med alle tiltakene. Når det gjelder spørsmålet om hvor ansvaret for ungdom ligger, så er det enkle og kompliserte svaret at det ligger hos et samlet byråd, hos alle byrådsavdelingene og i alle etater og tjenester som jobber med ungdom. Byrådet mener at dette ansvaret må tas på alvor på alle nivå i organisasjonen og mener at dette er omtalt tydelig i ett av tiltakene.

Byrådet mener at partssamarbeidet er ivaretatt i andre konsernovergripende dokumenter som omhandler dette.

Økonomiske/administrative konsekvenser:

Byrådet mener at de økonomiske rammebetingelse for ungdom er styrket gjennom å foreslå en helhetlig tilskuddsordning og økte tilskuddsrammer. Her vil det være viktig å kvalitetssikre tildelinger og sørge for en rettferdig fordeling.

I planen er det stipulert et finansieringsbehov på over 10 millioner og flere tiltak der kostnader skal utredes. Byrådet vil i fremtidig budsjett komme tilbake med vurderinger knyttet til det enkelte tiltak, med vekt på at godt forebyggende arbeid kommer både samfunnet og ungdommen til gode.

Tiltak i ungdomsplanen som ikke kan gjennomføres innenfor eksisterende budsjettammer, må vurderes i forbindelse med årlige budsjettframlegg og rullering av Handlings- og økonomiplan.

Begrunnelse for framleggelse til bystyret:

Oppgaver for Bergen bystyre 2019-2023, vedtatt av Bergen bystyre 23.10.19 i sak 299-19, punkt 4.1. b. Temaplaner og andre overordnede planer og strategier.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Bystyret vedtar «Ungdomsplan» slik den fremgår av saken.
2. Planen danner grunnlag for prioritering av kommunens innsats på områdene som omfattes. Tiltak som krever økt finansiering, må vurderes innarbeidet i kommende handlings- og økonomiplan.

Dato: 13. september 2022

Roger Valhammer
Byrådsleder

Katrine Berg Nødtvedt
Byråd for kultur, sosial og inkludering

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Vedlegg:

- Ungdomsplan

Høringsinnspill:

- Høring «God ungdomstid i Bergen» - helhetlig ungdomsplan (fra Ungdomsrådet)
- Helhetlig ungdomsplan for Bergen. Høringsinnspill fra kommunalt råd for personer med funksjonsnedsettelse.
- Høringsuttalelse fra Peter Johan Magnus
- Høringsuttalelse fra Bergen Rød Ungdom
- Høringssvar Redd Barna Bergen
- Høringssvar fra Utdanningsforbundet Bergen
- Høringsuttalelse fra Politiet i Bergen
- Høringssvar fra Delta
- Høringssvar fra Studenttinget på Vestlandet
- Høringssvar fra ungdom på klubb – via Redd Barna
- Høringsinnspill Ungdomsplan (fra Amatørkulturrådet)
- Høringssvar – Helhetlig ungdomsplan for Bergen kommune (fra Fagforbundet)